

RAPORT O STANIE GMINY

Ochrona środowiska

Wałbrzych, maj 2019 r.

SPIS TREŚCI

1.	Hałas	2
2.	Gospodarka ściekowa	3
3.	Raport z wykonania programu ochrony środowiska	3
4.	Instalacja budząca niepokój wśród mieszkańców Wałbrzycha - Mo-BRUK S.A.....	4
5.	Jakość powietrza atmosferycznego	6
6.	Zarybianie potoku Szczawnik.....	7
7.	Miejski Plan adaptacji do zmian klimatu	8
8.	Program zapobiegania bezdomności zwierząt	8
9.	Wałbrzyskie schronisko dla zwierząt	9

1. HAŁAS

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112 ze zm.). Wartości te zależne są od rodzaju terenu (jego przeznaczenia i wykorzystania), rodzaju źródła emisji hałasu oraz okresu odniesienia.

W 2018 r. sporządzono Mapę akustyczną dla miasta Wałbrzycha. W ramach opracowania Mapy akustycznej dla miasta Wałbrzycha wykonane zostały mapy osobno dla każdego rozpatrywanego rodzaju źródła hałasu (drogowego, kolejowego, przemysłowego) oraz osobno dla stosowanych wskaźników oceny L_{DWN} , L_N , określonych na wysokości 4 m: mapa imisyjna, mapa emisyjna, mapa terenów zagrożonych hałasem, ujmująca przekroczenia wartości dopuszczalnych.

Dodatkowo sporządzono: mapę rozkładu przestrzennego wartości wskaźnika M, mapę obrazującą liczbę osób ekspozowanych na hałas, mapę prognostyczną zakładającą realizację aktualnych oraz przewidywanych zamierzeń inwestycyjnych, mapę prezentującą efekty zastosowanych przedsięwzięć ochrony środowiska przed hałasem, mapę wskazującą proponowane kierunki zmian zagospodarowania przestrzennego mające na celu ochronę mieszkańców przed nadmiernym hałasem, mapę wrażliwości, prezentującą tereny z uwzględnieniem ich funkcji oraz przyporządkowane im wartości dopuszczalne hałasu.

Opracowana Mapa akustyczna dla miasta Wałbrzycha pozwoliła na zidentyfikowanie problemów na obszarach, na których poziomy hałasu przekraczają poziomy dopuszczalne. W myśl art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.) dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się programy ochrony środowiska przed hałasem, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego. Z uwagi na to, iż opracowana w 2018 r. mapa akustyczna dla miasta Wałbrzycha wykazała przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, koniecznym stało się opracowanie Programu ochrony środowiska przed hałasem.

Dokument ten zawierać będzie opis zadań naprawczych. Ponadto odnosić się będzie osobno do poszczególnych rodzajów hałasu: drogowego, kolejowego i przemysłowego z uwzględnieniem skuteczności, kosztów oraz ograniczeń wynikających ze stosowania dostępnych środków technicznych jak również organizacyjnych obniżenia hałasu. Przyjęcie ww. dokumentu przez Radę Miejską Wałbrzycha zaplanowano na 2019 r.

2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Uchwałą Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr LXI/626/2014 z dnia 15 maja 2014 roku zostały przyjęte zasady i tryb udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Wałbrzych na dofinansowanie kosztów inwestycyjnych związanych z porządkowaniem gospodarki ściekowej na terenie miasta Wałbrzycha.

Wprowadzone zasady mają na celu stworzenie efektywnego systemu odprowadzania ścieków na terenie Gminy Wałbrzych, poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę jakości życia mieszkańców Wałbrzycha.

Dotacje obejmują realizację zadań inwestycyjnych polegających na budowie lub przebudowie przyłączy kanalizacyjnych do sieci kanalizacji sanitarnej i budowie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na realizację zadań inwestycyjnych w powyższym zakresie w 2018 r. wydatkowano kwotę w wysokości 21 172,93zł.

3. RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz 799 ze zm.) co 2 lata sporządza się raporty z wykonania przyjętych programów ochrony środowiska.

Mając powyższe na uwadze w 2018 r. przystąpiono do opracowania Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska dla miasta Wałbrzycha – miasta na prawach powiatu na lata 2016-2019 z uwzględnieniem perspektywy do 2023, który został przyjęty Uchwałą Nr XIX/289/16 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29.03.2016 r.

Raport ten przedstawiać będzie podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w aspekcie zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie miasta Wałbrzycha oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez miasto, a także podmioty gospodarcze. Prezentację ww. Raportu Radzie Miejskiej Wałbrzycha zaplanowano na 2019 r.

4. INSTALACJA BUDZĄCA NIEPOKÓJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW WAŁBRZYCHA - MO-BRUK S.A

W 2018 r. na podstawie praw nabytych w decyzji Nr PZ 114/2007 (ze zm.) Wojewody Dolnośląskiego, obejmujących eksploatację instalacji:

- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne o zdolności przyjmowania odpadów ponad 10 Mg na dobę z wydzieloną kwaterą do składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest,
- Zakład Recyklingu Odpadów; odzysk odpadów niebezpiecznych o zdolności przetwarzania ponad 10 Mg na dobę,

Spółka Mo-BRUK S.A. prowadzi w Wałbrzychu działalność związaną z przetwarzaniem, zbieraniem i wytwarzaniem odpadów.

Nadzór nad ww. działalnością prowadzony jest przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego jako organu właściwego w zakresie pozwolenia zintegrowanego oraz Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska jako organu inspekcji ochrony środowiska.

Marszałek Województwa Dolnośląskiego decyzją z dnia 23 września 2016 roku cofnął Spółce bez odszkodowania decyzję Wojewody Dolnośląskiego oraz zmieniającą tę decyzję Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Po złożeniu odwołania do ww. decyzji, Minister Środowiska decyzją z dnia 19 kwietnia 2017 roku utrzymał w mocy decyzję Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Decyzja ta została zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Do Sądu Skarżący złożył również wniosek o wstrzymanie wykonanie zaskarżonej decyzji.

WSA w Warszawie postanowieniem z dnia 17 lipca 2017 roku postanowił wstrzymać wykonanie zaskarżonej decyzji, a wyrokiem z dnia 17 listopada 2017 roku uchylił zaskarżoną decyzję Ministra Środowiska. Wyrok WSA w Warszawie został zaskarżony do Naczelnego Sądu Administracyjnego przez Spółkę Mo-BRUK S.A. oraz Ministra Środowiska.

Składowisko odpadów posiada cztery kwatery, z czego jedna z ich przeznaczona jest do składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest (kwatery II).

Decyzją z dnia 15 maja 2018 r. Marszałek Województwa Dolnośląskiego wyraził Spółce Mo-BRUK S.A. zgodę na zamknięcie kwatery nr II składowiska, tj. kwatery na odpady niebezpieczne, zawierające azbest, określając jednocześnie m.in. techniczny sposób zamknięcia kwatery, sposób i termin rekultywacji (do 15.10.2022 r.).

Na zamknięcie kwatery I Marszałek Województwa Dolnośląskiego wyraził zgodę decyzją z dnia 16 marca 2012 r. Natomiast zgodę na zamknięcie kwatery nr IV składowiska określając jednocześnie m.in. techniczny sposób zamknięcia kwatery, sposób i termin rekultywacji (do 31.12.2022 r.) Marszałek Województwa Dolnośląskiego wydał decyzją z dnia 20 stycznia 2017 r.

W I oraz IV kwartale 2018 r. pracownicy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadzili kontrolę instalacji. W przypadku składowiska odpadów (okres objęty kontrolą – 2016 rok) stwierdzono naruszenie w postaci niedotrzymywania częstotliwości badań wód odciekowych oraz wykroczenie w postaci braku wszystkich elementów jakie powinien zawierać monitoring składowiska odpadów.

Natomiast w przypadku Zakładu Recyklingu odpadów stwierdzono zbieranie odpadów nieuwzględnionych w obowiązującej decyzji pozwolenia zintegrowanego. Wobec powyższego organ kontrolny powiadomił Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Podnieść również należy, iż aktualnie Mo-BRUK S.A. dla składowiska odpadów nie posiada zatwierdzonej instrukcji prowadzenia składowiska.

W maju 2018 r. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Wałbrzychu przeprowadziła czynności kontrolno-rozpoznawcze na terenie należącym do ww. Spółki, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Postanowieniem z dnia 29.06.2018 r., wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu, Komenda Miejska Policji w Wałbrzychu umorzyła śledztwo prowadzone na wniosek tut. Organu, w sprawie o to, że w okresie od 19 kwietnia 2017 roku do dnia 17 lipca 2017 roku Spółka wbrew przepisom ustawy składowała substancje w takich warunkach, że może to zagrażać życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, tj. o czyn z art. 183 k.k. Z uzasadnienia wynika, iż zasadnym jest kontynuowanie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Decyzją z dnia 14 czerwca 2018 r., Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego (GINB), po rozpatrzeniu odwołania Mo- BRUK S.A., od decyzji Wojewody Dolnośląskiego z 14 listopada 2017 r., Nr O-563/17, w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji Prezydenta Miasta Wałbrzycha z dnia 4 grudnia 2000r. nr 1074/2000A w części dot. terminu zakończenia składowania odpadów oraz rekultywacji, utrzymał w mocy ww. decyzję Wojewody.

Na powyższą decyzję GINB z dnia 14 czerwca 2018 r., skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wniosła Mo-BRUK S.A. W dacie sporządzenia niniejszego raportu znany jest wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie oddalający skargę Mo-BRUK S.A.

Z uwagi na to, iż zaprzestanie prowadzenia przedmiotowej działalności na terenie Wałbrzycha jest kwestią ważną społecznie, Prezydent w dalszym ciągu zamierza monitorować działania podejmowane przez organy odpowiedzialne za nadzór nad ww. instalacjami, a wszelkie nieprawidłowości zgłaszać do organów ścigania.

5. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Normy jakości powietrza, którym oddychamy w Wałbrzychu są przekraczane tylko w sezonie zimowym i jest związane z okresem grzewczym. To wtedy stare kotły spalając paliwa stałe emitują do atmosfery najwięcej szkodliwych pyłów i gazów. Zawarte w nich benzo(a)piren i szkodliwe pyły PM10 i PM2,5 to efekt spalania złej jakości paliw oraz odpadów w kottach i piecach małej mocy zainstalowanych w poszczególnych nieruchomościach.

Aby chronić naszych mieszkańców przed negatywnymi skutkami oddychania szkodliwym powietrzem miasto Wałbrzych opracowało „Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla miasta Wałbrzycha” przyjęty Uchwałą Nr LXI/624/2014 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 15 maja 2014 r. Jego realizacja służy poprawie jakości powietrza, a tym samym jakości życia i zdrowia mieszkańców. Jednym ze sposobów poprawy stanu powietrza w gminie Wałbrzych, jest między innymi wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne.

W związku z powyższym w dniu 15 maja 2014 r. została przyjęta Uchwała Nr LXI/625/2014 w sprawie określenia zasad i trybu udzielenia dotacji ze środków budżetu Gminy Wałbrzych na dofinansowanie kosztów zadań inwestycyjnych związanych z ograniczeniem niskiej emisji na terenie miasta Wałbrzycha (uchwała przez kolejne lata funkcjonowania przeszła szereg zmian oraz poprawek). Przez 3 lata obowiązywania tj. od roku 2014 do 2017 roku na podstawie ww. uchwały zostało udzielonych 630 dotacji na łączną kwotę ponad 2,7 mln złotych.

W 2018 r. Gmina Wałbrzych zaciągnęła pożyczkę w Europejskim Banku Inwestycyjnym, pozwoliło to na otwarcie naboru wniosków na przełomie października – listopada 2018 r. Mieszkańcy Wałbrzycha złożyli 732 wnioski o udzielenie dofinansowania do zmiany sposobu ogrzewania na łączną kwotę przekraczającą 3 mln złotych, weryfikacja wniosków oraz wypłaty dotacji prowadzone są na bieżąco. Realizacja programu wspierania odejścia od spalania paliw stałych niskiej jakości w przestarzałych urządzeniach grzewczych pozwala na znaczną likwidację niskiej emisji w miejscu jej powstawania, a więc w miejscu przebywania ludzi.

Kolejnym działaniem podjętym przez Gminę Wałbrzych jest staranie się o pozyskanie środków z funduszy unijnych. Miasto jest w trakcie przygotowywania wniosku do projektu grantowego - poddziałanie 3.3.4 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym – ZIT AW (typ 3.3 e: Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii – projekty dotyczące zwalczania emisji kominowej). Mieszkańcy na przełomie 2018/2019 mogli złożyć wstępne deklaracje udziału w projekcie poprawy jakości powietrza w Aglomeracji Wałbrzyskiej, które pozwoliły określić szacunkową liczbę osób zainteresowanych zmianą sposobu ogrzewania.

WYNIKI POMIARÓW DLA STACJI WAŁBRZYCH - WYSOCKIEGO W ROKU 2018 R.

CZAS	SO2 [µg/m3]	NO2 [µg/m3]	Nox [µg/m3]	Benzen [µg/m3]	PM10 [µg/m3]
Styczeń	14,9	17	24	0,6	25
Luty	17,9	23	34	0,9	51
Marzec	11,2	20	28	0,9	45
Kwiecień	4,4	12	17	0,4	29
Maj	3,3	13	17	0,3	24
Czerwiec	3,6	11	13	0,2	19
Lipiec	2,7	12	15	0,2	16
Sierpień	3,7	14	18	0,3	16
Wrzesień	4,7	18	25	0,3	18
Październik	6,5	15	25	1,1	29
Listopad	9,1	17	32	2,1	39
Grudzień	8	12	18	1	16
wartość średnia	7,5	15	22	0,7	27
dopuszczalna wartość	20	40	30	5	40

Uchwałą nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, wprowadzono od dnia 1 lipca 2018 r. na terenie Gminy Wałbrzych nakazy mające na celu wyeliminować do 1 lipca 2028 roku z użytku wszystkie przestarzałe urządzenia grzewcze mające znaczący wpływ na jakość powietrza, którym oddychają mieszkańcy.

6. ZARYBIANIE POTOKU SZCZAWNIK

15 czerwca 2018 r. nastąpił finał wielomiesięcznej akcji eliminowania nielegalnych zrzutów nieczystości do potoku Szczawnik, której efektem była woda czysta do takiego stopnia, iż pozwoliło to na próbę zarybienia wód potoku narybkiem pstrąga. Dzięki współpracy z Polskim Związkiem Wędkarskim - Okręg we Wrocławiu do wód potoku trafiło około 600 sztuk narybku pstrąga potokowego, które to żywią się larwami owadów oraz doskonale czują się w potokach górskich.

Samo wydarzenie wpuszczenia rybek miało charakter edukacyjny ponieważ, w akcji zarybiania uczestniczyli uczniowie 6 szkół, które znajdują się w pobliżu biegu potoku. Przedstawiciele każdej ze szkół otrzymali z rąk Prezydenta Miasta Wałbrzycha „Akty Adopcji potoku Szczawnik”.

Akcja zarybiania była poprzedzona cyklem szkoleń oraz prelekcji w każdej ze szkół, ponadto uczniowie mogli wziąć udział w konkursie pod nazwą Szczawnik oczami wyobraźni.

7. MIEJSKI PLAN ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU

Wałbrzych jako miasto liczące powyżej 100 tys. mieszkańców wzięło udział w Opracowaniu planu adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców”. Celem Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Wałbrzycha było podniesienie odporności miasta na zjawiska klimatyczne z uwzględnieniem zmieniających się warunków klimatycznych. W planie określono szereg działań w różnych obszarach funkcjonowania miasta - jego organizacji, edukacji i ostrzegania mieszkańców o zagrożeniach oraz rozwiązań technicznych w przestrzeni miasta. Miejski Plan Adaptacji zawiera działania organizacyjne, edukacyjno-informacyjne i działania techniczne.

8. PROGRAM ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT

Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wałbrzych w 2018 roku został przyjęty uchwałą nr LIV/675/18 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 marca 2018 roku.

U podstaw Programu leżą dwie ustawy – ustawa o porządku i czystości, która mówi o konieczności ochrony ludzi przed bezdomnymi zwierzętami oraz ustawa o ochronie zwierząt, która obliguje Gminę do ochrony bezdomnych zwierząt. Program był konsultowany z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz z Polskim Związkiem Łowieckim. W ramach realizacji programu planowane było wykonanie m.in. zabiegów sterylizacji oraz kastracji wolno żyjących kotów oraz usypianie ślepych miotów.

Koty do zabiegów sterylizacji i kastracji mogły być zgłaszane przez właścicieli nieruchomości, opiekunów społecznych, a także osoby prywatne przy czym do wniosku należało dołączyć zaświadczenie potwierdzające bezdomność zgłaszanych kotów wydane przez Straż Miejską lub Schronisko dla Zwierząt w Wałbrzychu. Koty skierowane do zabiegów sterylizacji/kastracji były wypuszczane w miejsce ich wcześniejszego bytowania.

Całkowity koszt sterylizacji, kastracji oraz usypiania ślepych miotów poniosła Gmina Wałbrzych.

W ramach realizacji „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wałbrzych w 2018 roku”:

- złożono do Urzędu Miejskiego 63 wnioski na wykonanie bezpłatnych zabiegów dla 516 kotów, złożone przez 46 osób,
- 62 wnioski rozpatrzono pozytywnie – wydano skierowania na wykonanie zabiegów dla 514 kotów
- w przychodni weterynaryjnej wykonano 302 zabiegi, w tym zabieg kastracji wykonano 100 razy, sterylizacji 201, oraz usypianie ślepego miotu 1 raz.

9. WAŁBRZYSKIE SCHRONISKO DLA ZWIERZĄT

Schronisko dla zwierząt w Wałbrzychu zabezpiecza bezdomne i bezpieczne zwierzęta domowe z terenu Gminy Wałbrzych oraz na podstawie zawartych umów z terenów Gminy Jedlina Zdrój, Gminy Szczawno-Zdrój, Gminy Stare Bogaczowice i Gminy Czarny Bór.

Podopiecznymi Schroniska są wyłącznie psy i koty.

Liczba pomieszczeń:

- 47 boksów dla psów (w tym boksy kwarantanny i izolatki),
- 7 pomieszczeń dla kotów (w tym pomieszczenia kwarantanny i izolatki),
- 4 wybiegi dla psów.

Dozór nad zwierzętami sprawują opiekunowie zwierząt, prace gospodarcze wykonują robotnicy. Schronisko dysponuje własnym transportem oraz sprzętem specjalistycznym do łapania i przewozu zwierząt.

W Schronisku funkcjonuje całodobowy dyżur, którego pracownicy zajmują się odławianiem bezpiecznych zwierząt – po otrzymaniu zgłoszenia od Straży Miejskiej w Wałbrzychu. Zwierzęta są karmione gotową karmą suchą i mokrą. Na terenie jednostki funkcjonuje ponadto kuchnia, w której w razie potrzeby można przygotowywać dodatkowe, uzupełniające posiłki dla psów i kotów.

Schronisko objęte jest stałym nadzorem weterynaryjnym. Opiekę weterynaryjną sprawuje Lecznica TRI-VET ze Szczawna-Zdroju (ul. Solicka 14/7). Wszystkie zwierzęta są na bieżąco badane, chipowane, odrobaczane, odpchlane, odkleszczane, kastrowane/sterylizowane, a także szczepione (przeciwko wściekliźnie oraz chorobom zakaźnym). W razie potrzeby wykonywane są dodatkowe zabiegi i operacje na zwierzętach.

Ważnym aspektem działalności Schroniska jest prowadzenie akcji edukacyjnych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, a także aktywizowanie grup społecznych na rzecz pomocy Schronisku i zwierzętom (rozwój i wspieranie wolontariatu).

Podstawowym celem pracy Schroniska dla zwierząt w Wałbrzychu jest zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie.

STATYSTYKA ZA 2018 R.

	PSY	KOTY
Liczba przyjęć zwierząt do Schroniska w 2018 r.	353	140
Liczba adopcji zwierząt w 2018 r.	200	75
Liczba oddań zwierząt do właścicieli w 2018 r.	133	10
Stan zwierząt na dzień 31.12.2018 r.	76	28

W 2018 r. zrealizowano następujące zadania:

- dokończono remont i rozbudowę pomieszczeń dla kotów,
- zainstalowano systemu monitoringu, obejmujący cały teren Schroniska,
- zmieniono (wydłużono) godziny otwarcia, wprowadzono dwuzmianowy system pracy,
- utworzono nową stronę internetową Schroniska, zaktualizowano profil Facebook,
- zmieniono sposób żywienia zwierząt (gotowa karma sucha i mokra),
- wprowadzono obowiązkowe szczepienia zwierząt przeciwko chorobom zakaźnym